

JUHTKIRI

Parem vastus riikliku kaaluga rahahädadele

Vii-kuue nädala eest paljusid erutanud Tallinki ja Bolti riikliku tähtsusega rahahädad on nüüdseks lahenduse leidnud. Tallink saigi riigilt soovitud 100 miljonit eurot laenu, aga valitsuse põlatud Bolt kaasas 100 miljonit eurot omakapitali Briti investorilt. Lõpp hea, kõik hea? Kahjuks ei saa seda öelda, sest nagu sõnas hiljuti Tallinkile tehtud „röövelliku” ja tagasi lükatud laenupakkumise autor Rain Lõhmus: „Tallinki mereületus pole veel lõppenud randumisega.” Kriis ei ole veel läbi. On võimalik, et nii Tallinkil kui ka Boltil võib tekkida lisarahasüsti vajadus. Ja mitte ainult neil, vaid teistelgi Eesti suuretevõtetele, kellele ei pruugi tavalistest KredExi, EAS-i ja töötukassa abimeetmetest piisata. Näiteks nii Tallink kui ka Bolt on töötukassa töötasu hüvitise saajate eesotsas vastavalt 537 000 ja 682 000 euroga. Ent 100 miljoni euroga võrreldes on see peenraha.

Kuigi Bolt sai esialgu ise hakkama, ei saa üheselt öelda, et riik on õige otsuse teinud. Tuleviku võimalikule tulele on nüüd ju õigus Bolti raha paigutanud Briti investoril, mitte Eesti riigil. Tõsi, valitsuselt soovis Bolt nagu ka Tallink laenu, aga valitsus ei hakanud temaga

alternatiive arutamagi (osaluse omandamist või mingit vahevarianti selle ja laenu vahel).

Eesti suurte ettevõtete rahapalvete, mida võib veel tulla, käsitlemine vajab süsteemsemat lähenemist. Tallinna börsi juht

EESTI PÄEVALEHE SEISUKOHT

Riiklik investeerimisfond oleks Eesti suurfirmade toetamiseks asjalikum lahendus kui poliitiliselt laetud ja suunatud rahajagamine.

Kaarel Ots on pakkunud riikliku investeerimisfondi mõtte: raskel ajal investeerib riik professionaalsete fondihaldurite juhitud fondi kaudu raskustesse sattunud, aga jätkusuutlikesse Eesti suuretevõtetes, heal ajal vähendab neid osalusi (eeldatavasti kasuga). Nagu Soomes riiklik valdusfirma Solidium. See oleks asjalikum ja riigile kasulik lahendus kui poliitiliselt laetud ja suunatud rahajagamine.

Midagi säärast, aga kitsalt idufirmade sfääris tegi riik kümme aastat tagasi Arengufondi tütarfirma SmartCapi kaudu. Seda – nüüdseks KredExi tütarfirmaks maandunud fondi, mis ise enam otseinvesteeringu ei tee – ei saanud avalikkuse silmis suur edu, aga tegu polnud ka läbikukkumisega. Praegu, kus riigi osa majanduse püsti hoidmises on nagunii järsult kasvanud, ei oleks uus riiklik investeerimisfond kindlasti kurjast, vaid lisaks otsustesse ratsionaalsust ja läbipaistvust. ●

VERSUS

Kas „avatud taeva” lepingust lahkunud USA-d tuleb toetada?

Urmars Reinsalu, välisminister (pressiteade)

JAH USA lepingust lahkumine on ajendatud Venemaa lepingu korduvast rikkumisest. USA samm on igati mõistatav. Kutsume Venemaa üles võtma USA esile toodud probleeme lõpuks tõsiselt ja need lahendama kohe, kindlasti lähema kuue kuu jooksul.

Viljar Veebel, politoloog (Delfi TV)

EI Kui sa ehitadki kogu oma välispoliitilise strateegia üles sellele, et üritad ühekaupa kõik nurgakivid katki tõmmata, siis mõtleme, millega Venemaa vastata soovib. Enamasti ei löö vastumeetmed niivõrd USA-d, kuivõrd neid, kes on lähemal.

ARVAMUS 20%

oli Eesti ettevõtete käive aprillis väiksem kui aasta tagasi. Märtsis oli langus 3%. 2009. aasta aprillis oli langus 34%. Kas koroonakriis polegi masust hullem?

TARGAD linnad on hakanud pandeemiat enda kasuks pöörama ja autosid välja tõrjuma

Pärast pandeemiat tehakse autoteed kitsamaks ja ratturid saavad ruumi.

Aga Eestis?

Katrin Koov

Eesti arhitektide liidu president

Ajaloost on teada, et epideemiad on soodustanud fundamentaalseid muudatusi linnaruumis. Just praegu teevad targad suurlinnad koroonaviiruse levikuga võideldes vajalikke linnaplaneerimise otsuseid, mille järgi avalik ruum ümber jaotatakse.

Muudatused on vältimatud ja esialgu ajutistena mõeldud uuendused jäävad alaliseks. Teame, et Tartu võttis juba enne koroonat kursi inimsõbralikumale linnaruumi poole. Tallinnaski on linnaplaneerijate sahtlitesse kogunenud palju väärt ideid ja projekte, mille aktuaalsus on nüüd oluliselt suurenenud. Neid võiks hakata julgelt ellu viima – Tallinna rattastrateegia, AvaLinna ideekorje tulemused, bastionivööndi struktuurplaan jne.

Paratamatu nõudlus

roniseerides võib öelda, et kui koroonajalgratturid. Nad vallutavad endale senisest suurema areaali, mis laieneb sinna, kuhu varem ei pääsetud. Oma mõju on avaldanud kodukontorite, internetikaubanduse, kojuveo ja kulleriteenuste areng. Juba praegu on selge, et päris iga töölokaal või poes käik ei nõua enam autosõitu. Ühtlasi on inimestel füsioloogiline ja emotsionaalne vajadus liikuda ja keskkonda vahetada, mistõttu nõudlus mugava ja kasutajasõbraliku kergliiklusteede võrgu järele kasvab paratamatult.

Ülemaailmne trend on suurlinnades juba praegu avalikku ruumi ümber jaotada. Tallinnal on palju võimalusi järgida suurlinnade eeskujut.

Meie tänavad on üldiselt väga laiad ja võimaldavad ruumi mõistlikult ümber jaotada, nii et kõik kenasti ära mahuksid. Praeguste äärmiste sõiduradade

Illustratsioon: Andres Putting / EPL

arvel oleks võimalik kiiresti ja mõõdukate kuludega rajada kesklinna turvaline jalgrattaradade võrk, mis kulgeks ümber vanalinna ja ühendaks seda külgnevate asumite ja kaugemate linnaosadega. Linnad arenevad üldiselt selles suunas, kuhu neid planeeritakse. Kui planeeritakse rohkem atraktiivset ja mugavat ruumi jalakäijatele ja kergliiklejatele, tuleb neid sinna ka juurde. Kui aga autodele, siis eelistatakse autot.

Eeldused on olemas

Turvalise vahekauguse hoidmise kogemus võib avaldada mõju kogu meie elukorraldusele. Isiklik ruum, puhata õhk, rohelus, ülerahvastatud kohtade vältimine – kõik see paneb

inimesed esitama elukeskkonnale uusi nõudmisi. Paljud maailma linnauurijad usuvad, et edaspidine linnaehitus ei ole enam nii kompaktne ja liigub suurema avaruse, valguskülluse ja roheluse poole.

Selles mõttes vastavad Eesti linnad, mis on keskmiselt umbes kümme korda hõredamini asustatud kui muude riikide suurlinnad, väga hästi uutele vajadustele. Hõreduse varjukülg on pikad vahemaad ja sellest tulenev suur autostumine, millega tuleb planeerijatel tunduvalt tõsisemalt tegeleda.

Olulisemat rolli hakkavad linnades mängima pargid ja aiad. Peale niigi selge teadmise, et loodus ja rohelus mõjub inimese tervisele hästi, on teadlased juba viidanud õhu- ja keskkonnasaaste võima-